

Vedro v zoo

Období veder přechávají představitelé živočišné říše v Zoo Brno většinou tak, že odpočívají ve stínu vzrostlých stromů, tygr si zaleze do umělé jeskyně. Chovatelé dávají pozor, aby zvířata nepřekrmili energeticky bohatou dávkou a nezapomenou jim dodávat dostatek vody – občas je vidět, že třeba sob si při pití ponoří hlavu do koryta. Lední medvědi házejí zmrzlé ryby do jezírka a skáčou do vody, aby si kořist vylovili. Jezírkem ve výběhu Safari probíhají tryskem pakoně a vstupují do něho i pštrosi, i když některá odborná literatura tvrdí, že pštrosi nikdy do vody nechodí. V jezírku s cirkulující vodou, umístěném v jihoamerickém výběhu, se mohou osvěžit marylky a tapíři. Příjemnou atmosféru vytváří v tomto výběhu také vodní rozprašovač. Gejzír z rozprašovače udržuje zelenou trávu i u sobů, lam a na Dětské zoo.

Letní vedra doléhají na zvířata podobně jako na lidi – zvířata je snad snášejí lépe, protože jsou přizpůsobena životu v přírodě a umějí tedy lépe zvládat teplotní výkyvy. Například hustá srst vytváří silnou izolační vrstvu, která zvíře chrání před zimou i vedrem a slunečním zářením. Jak už jsme naznačili, je důležité, aby chovanci zoo měli v létě dostatek tekutin a možnost pobytu ve stínu. I takové druhy, jako je medvěd lední, horko snesou, vždyť i v Arktidě bývá v létě někdy docela teplo. Medvědy lední chovají i zahrady v subtropických nebo i tropických oblastech, například Zoo Singapur dokonce lední medvědy odchovává.

Zvířata mají vyvinuty různé způsoby termoregulace. Savci se ochlazují zvýšeným pocením. Kopytníci se potí celým povrchem těla, šelmy ale jen tlapkami, aby je nemohla ucítit jiná zvířata. Tělesnou teplotu lze snížit například zrychleným dýcháním s pootevřenou tlamou a vyplazeným jazykem, účinné je také prokrvení velkých uší například u fenků. Sloni mohou navíc velkýma prokrvenýma ušima intenzivně mávat. Hroši vylučují sliz, který chrání povrch jejich těla před slunečními paprsky, také lesklá srst pakoňů tyto paprsky odráží.

Ptáci nemají potní žlázy, bránit se vedru ale také dovedou. Běžné je opět zrychlené dýchání s pootevřeným zobákem, pomáhají roztažená křídla. Mnoho ptačích druhů má své specifické mechanismy ochlazování, například pelikáni vibrují hrdelním lalokem, čápi marabu si močí a kálí na nohy a vypařující se exkrementy je ochlazují.

Zvířata se vedru přizpůsobují snížením denní aktivity, někteří hlodavci, plazi a obojživelníci dokonce upadají do letního spánku.

Společný výběh paovců a dželad

Další letošní novinkou po obnovené Dětské zoo bude společný výběh paovců a dželad, jehož stavba se blíží k závěru. Nová expozice vznikla adaptací a rozšířením původního výběhu paovců. Dželadám jsme postavili vytápěnou ubikaci, nové oplocení jsme vybavili elektrickým ohradníkem, obalili kmeny stromů, aby zvířata neokusovala kůru, a na stromy poblíž plotu jsme instalovali prstence, které brání opicím vyšplhat se do koruny a přeskočit plot. Do výběhu jsme také navozili kameny, na kterých jsou dželady zvyklé odpočívat. Ve výběhu bude žít osmičlenná skupina paovců se třemi dželadami. Společné výběhy paovců a některých druhů opic jsou běžné i v jiných zoo. Tato zvířata se všeobecně dobře snášejí, často můžeme vidět, jak jedna či dvě opice se vozí na zádech spokojené paovce.

Dželady jsou pozemní opice, které řadíme do skupiny paviánů. Žijí na skalnatých stráních a travnatých plošinách vysokých hor v Etiopii a Eritrei až do výšky 3500 m n. m. Živí se téměř výhradně trávou, nápadná je u nich rudá skvrna na prsou, jejíž barva se při pohlavním vzrušení zvýrazní. Paovce se podobají kozám, jejich nejbližším příbuzným je ale ovce modrá. Pocházejí z hor severní Afriky od Maroka po Súdán, kde vystupují do nadmořské výšky až 2500 m.

Prázdniny v zoo

Tento týden se rozběhl první z osmi turnusů Prázdnin v zoo. Přibližně 25 dětí od 7 do 12 let má na každý z pěti dnů přichystán pestrý program, při němž děti poznají zoo nejen z pohledu návštěvníka, ale zavítají i do chovatelského zázemí. O děti pečují pracovnice výchovného úseku zoo, dvě studentky pedagogické fakulty a v zoologických expozicích se jim věnují

chovatelé, když jim přibližují život zvířat a chod zoo a odpovídají na dotazy. Denní program většinou končí zhodnocením získaných poznatků nebo sportovní hrou.

V pondělí děti absolvují prohlídku s výkladem chovatele v pavilonu plazů a v pavilonu opic. V úterý se seznámí s velkými šelmami, s chodem přípravy krmiv, zhlédnou komentované krmení lachtanů a navštíví dětskou zoo, kde si zajezdí na ponících. Ve středu si zajedou do Pisárek na prohlídku expozic nově otevřeného pavilonu Anthropos, v zoo si prohlédnou stáje žiraf a dalších afrických kopytníků, výběhy evropských kopytníků a lam. Ve čtvrtek je čeká celodenní výlet do okolí Brněnské přehrady. V pátek si zasoutěží na stezce vytyčené v areálu zoo, seznámí se s drobnými šelmami a s exotickými ptáky. Pobyt v zoo vyvrcholí indiánským odpolednem – děti se domů vrátí s vlastnoručně vyrobenou čelenkou, indiánským šperkem a pomalovaným obličejem.

Eduard Stuchlík